## Chemická vazba

Rezonanční struktury, atomové a molekulové orbitaly, hybridizace





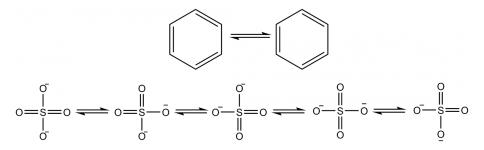






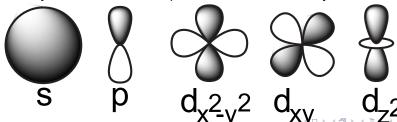
- Rozdíl mezi počtem valenčních elektronů ve volném atomu a valenčních elektronů ve vázaném atomu.
- Záporný náboj je umístěn na nejelektronegativnějším atomu.
- Součet formálních nábojů všech atomů v molekule je roven jejímu náboji.
- $H_3O^+$ : H: 0; O: +1
- H<sub>3</sub>CO<sup>-</sup>: H: 0; C: 0; O: -1

- Popisují polohu elektronů v molekulách.
- Vyjadřují jednotlivé limitní stavy.

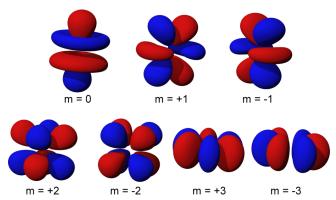


- Funkce popisující prostorové rozložení pravděpodobnosti výskytu elektronu.
- Orbitaly jsou popsány třemi kvantovými čísly.
  - Hlavní kvantové číslo (n) popisuje příslušnost orbitalu do elektronové slupky – velikost orbitalu. Nabývá hodnot větších než 0.
  - Vedlejší kvantové číslo (I) popisuje tvar orbitalu. Často se používá označení pomocí písmen: s, p, d, f, g, h, ... Nabývá hodnot v intervalu <0,n-1>.
  - Magnetické kvantové číslo (m) popisuje prostorovou orientaci orbitalu. Nabývá hodnot v intervalu <-l;l>.
  - Spinové kvantové číslo (s) nepopisuje orbital, ale spin elektronu v orbitalu. Nabývá hodnot ±½.
- Nodální rovina rovina, kde je pravděpodobnost výskytu elektronu nulová, vlnová funkce orbitalu mění při průchodu touto rovinou znaménko.

- ullet Orbital s kulově symetrický, magnetické číslo je vždy rovno 0. Orbitaly s mají n-1 kulových nodálních ploch.
- Orbital p středově symetrický tvar, skládající se ze dvou laloků.
   V místě spojení laloků je nodální plocha, kde vlnová funkce popisující orbital mění znaménko. Magnetické kvantové číslo pro orbital p nabývá hodnot: -1, 0, 1.
- Orbital d existuje pět typů orbitalů d, tři meziosé, jejichž laloky leží mezi osami souřadného systému  $d_{xy}$ ,  $d_{xz}$  a  $d_{zy}$ . Orbital  $d_{x^2-y^2}$  má čtyři laloky umístěné v osách x a y. Poslední orbital,  $d_{z^2}$  má dva laloky umístěné v ose z a prstenec, ležící v rovině xy.



• Orbital f - existuje sedm degenerovaných orbitalů typu f. Tyto orbitaly jsou obsazovány elektrony až u vnitřně přechodných prvků.



https://commons.wikimedia.org/wiki/File:F\_orbital.png Autor: A2569875

- Teorie LCAO-MO Linear Combination of Atomic Orbitals Molecular Orbital
- Molekulové orbitaly vznikají lieární kombinací atomových orbitalů
- Kombinací dvou AO vznikají dva MO vazebný a protivazebný. Protivazebné orbitaly se označují hvězdičkou, např.  $\sigma^*$
- Aby byl překryv úspěšný musí mít vlnové funkce orbitalů v místě překryvu stejná znaménka
- Protivazebný orbital má o jednu nodální plochu více než vazebný a pokud je obsazen elektronovým párem, snižuje řád vazby o jedna. Obsazený vazebný orbital naopak řád vazby zvyšuje.
- ullet Vazba  $\sigma$  vzniká osovým překryvem orbitalů.
- Vazba  $\pi$  vzniká bočným překryvem orbitalů, je přítomna v násobných vazbách.
- Vazba  $\delta$  vzniká překryvem všech čtyř laloků d-orbitalu, je přítomna ve čtverné vazbě např. v  $[{\rm Re_2Cl_8}]^{2-}$ .

- Řád vazby popisuje počet elektronových párů, které tvoří vazbu mezi atomy.
- Lze jej odvodit z Lewisovského vzorce molekuly nebo z diagramu MO.

$$13, O$$
 $H$ 
 $35, O = C = 17, O$ 

- Řád vazby lze spočítat z počtu elektronů ve vazebných a protivazebných orbitalech.
- $RV = \frac{vazebne\ elektrony-protivazebne\ elektrony}{2}$
- Neobsazené molekulové orbitaly neovlivňují ani řád vazby, ani energii systému.

- www.chemguide.co.uk/atoms/properties/atomorbs.html
- Molecular Orbital Theory